

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus III. An, & qualiter Ecclesiae, vel beneficia possint permutari?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

cod. ubi tamen fit limitatio, ut intelligatur, ne etiam donatione dentur secularibus, nisi apud hos evadant libera, ut habetur cit. c. 3. ibi: *non debent per donationem, vel commodationem iterum in servitutem secularem redigi*; hoc autem intellige, de illis servis, & mancipiis, juxta cit. c. 4. quæ fideles Deo, & Sanctis ejus, pro remedio animarum suarum obrulerunt, & consecrârunt; ratio redditur; quia *quod semel Deo consecratum est, ad humanos (id est seculares) usus transferri non decet*, prout statuitur in c. *Mancipia*. 3. & ibi Gloss. V. ad humanos h. t. secus est de servis fugitivis, ut habetur 12. q. 2. c. *Fugitivi* 54. ibi: *fugitivi domos suas, aut familias deserentes, qui, etiamsi revocati fuerint, non possunt teneri, simili ratione ab Episcopo, si voluerit, aut si ita illi meruerint, distrahantur.*

ARTICULUS III.

*An, & qualiter Ecclesia, vel beneficia possint permu-
tari?*

1612 **P**ermutatio beneficiorum, ut tradit Azor p. 2. Instit. moral. l. 7. c. 29. q. 1. & reciproca beneficiorum resignatio, per quam duo Clerici sua beneficia sic dimittunt, ut quisque suum alteri cedat, & Cessionarii beneficium recipiat; quæstio est, an hæc Ecclesiarum, seu beneficiorum permutatio validè, ac licitè fieri possit? ratio dubitandi esse potest 1. quia beneficium vendi non potest; ergo nec permu-
tari. 2. quia res Spiritualis commu-
tari non potest pro re temporali c. *Exhibita*. 9. h. t. ergo nec beneficium cum beneficio; illud enim importat jus spirituale, saltem annexivè; & quod redditur, est quid temporale, nimirum possessiones alterius beneficii, quod permutans recipit: sed, dicendum, *permutationes Ecclesiarum, cum debitis conditionibus, regulariter, validè, ac licitè fieri*, ut constat ex c. *ad quæstiones*, 6. h. t. quod est octavum, apud Gonzalez.

1613 **C**um enim ad Clementem III. delatum esset, quod Superiores duarum Conventualium Ecclesiarum, in una

Diecepsi constitutarum, quarum utraq; Parochialem haberet Ecclesiam, magis alteri, quam sibi vicinam, desiderarent, eas permutare; altera vero illarum respectu meliorum proventuum plus abundet, & ideo sibi postulet adjici certam summam pecunie numerata, ut sic ad æqualitatem permutationis valeant pervenire; dubitaretur autem, *an id licite fieret?* respondit Pontifex: quod, *cum de debitis parochialibus Ecclesiis per se queat commutatio celebrari, & in permutatione possessionum, per se non sit inhibitum, (ratione possessionum) alteri præponderet, pecuniam posse refundi, de ipsarum possessionis ad invicem, prout visum fuerit expedire, refusa certa pecunia quantitate poterit contractus permutationis iniri, sic tamen, quod illi contractus nequaquam sibi invicem misceantur; ubi Rubrica notat, textum agere de Ecclesiis, quas permutantes habent jure proprietatis.* Ex hoc autem textu apertè habetur, permutationes Ecclesiarum, vel beneficiorum validè, ac licitè celebrari, ibi: *Cum de debitis Ecclesiis parochialibus per se queat permutatio celebrari.*

Dixi, *cum debitis conditionibus*; prima est, quod permutantes habeant jus in beneficio permutando; nam alienum nemo permutare potest, ut colligitur ex c. *cum venerabilis*. 6. de except. ibi: *cum permutatio inter contractus bona fidei computetur, nec cum alio, quam cum domino, vel cum eo, qui habebatur loco domini, legitime valeat celebrari*; & ita tenet Rebuffius in praxi benefic. de permutat. n. 9. Garcia de benefic. p. 11. c. 4. n. 19. Quare Clericus, permutans beneficium, in quo non habet jus (ut si obtinuit per Simoniam, vel sine vero titulo) nulliter permutat, nempe rem non suam, quod verum est, licet Ordinarius approbet eam permutationem, ignarus vitii, & cuius alterius beneficium conferat; quia non confert libere, sed causa permutationis, qua irrita est; sic Azor p. 3. l. 7. c. 29. q. 19.

1615 Altera est, ut quilibet permutantium beneficium resignandum prius resignet in manu sui legitimi superioris, cui subjectum est tale beneficium; prout traditur in c. *nico* h. t. in 6. ubi Bonifacius VIII. Biturrensi Episcopo sic scribit: *licet in tua*
Dico-

Dioecesi aliqui, auctoritate Apostolica, beneficia proxime vacatura expectent: illos tamen, qui secundum formam juris sua beneficia in eadem Dioecesi, ad tuam collationem spectantia, *permutare volentes, libere, ac sine fraude in manibus tuis ipsa resignant*; nolumus occasione praemissa (aequitatem praeferentes in hac parte rigori) circa faciendam permutationem beneficiorum huiusmodi (quae alias minime resignasset) ullatenus impediri: ubi tamen nota, quod, si *permutatio beneficiorum completa sit ex una parte, & per alteram fiat, quo minus impleatur; partem alteram restitui ad suum beneficium; ratio redditur in c. cum universorum. 8. h. t. quia deceptis, non decipientibus, jura subveniunt; unde, licet ipsi (nimirum G. & J. Clerici) perse, de jure non possint Ecclesiastica beneficia permutare; ut tamen simplicitati verita tribuatur: mandamus, quatenus, si consiterit, praeaxatum G. taliter fuisse deceptum, amoto à prebenda sua consanguineo ipsius L. vel quolibet alio illicito detentore, eam restitui faciatis eidem; sic Innocentius III. Archiepiscopo, & Praeposito Colonienfi; quo confirmatur, quod diximus supra, permutationem beneficiorum, sine Ordinarii assensu, privata Clericorum auctoritate, non posse fieri; si tamen fieret, vel unius simpliciter, vel deceptio alterius, in ejusmodi casu, prout alias de jure posset, deceptum non privari beneficio, de quo plura dedimus l. 1. tit. 9. de Renuntiat.*

1616 Si autem in dato casu permutatio legitime facta (nimirum de consensu Episcopi) ex parte unius impleta est, non tamen ex parte alterius, ille posset jure ad suum beneficium redire; quia sic permutatio, per ipsum facta, (utpote conditionata, si & alter contractum impleat) nulla foret, adeoque relinqueret rem in statu, quo ante erat; sed ante hanc permutationem poterat ille remanere in suo beneficio; ergo etiam post hanc permutationem, quantumvis legitimam, ab illo impletam, sed non ab altero. Hoc quidem communiter admittitur, sed sub controversia est, an ille, qui beneficium legitime resignavit in manu sui superioris, atque adeo contractum

Tom. III.

ex parte sua adimplevit, auctoritate propria possit redire ad suum beneficium, quando alter contractum non implet? an indigeat nova collatione? hoc postremum affirmant Abbas, Rebuffus, Barbosa, & Zoësius, quos sequitur Pirhing h. t. n. 16. dicens horum opinionem probabiliorum.

Ratio ipsorum est, quia per resignationem factam, licet ex causa permutationis, beneficium resignatum verè vacat; cum possit post resignationem alteri conferri, ut colligitur ex Clement. unic. h. t. ergo, cum resignans titulum beneficii resignati ex causa permutationis amiserit, non potest, propria auctoritate, illud denuo occupare, citra vitium intrusionis; alioquin incurreret poenam decretam, in c. Eum, qui, 18. de praebend. in 6. 2. quia non obstat, quod videatur facta resignatio sub conditione, si & alter permutans resignet suum beneficium: nam ea conditio non tam est suspensiva, quam devolutiva, & tacite inest, quae non facit actum simpliciter conditionalem, neque ejus effectum suspendit, L. Conditiones 99. ff. de condit. & demonst. adeoque non impedit, quo minus resignatio habeat suum effectum, ita, ut jus, seu quasi dominium transferatur in alterum, quamvis decepto jus suum sit restituendum per Judicem.

Confirmatur ex L. 1. §. fin. ff. h. t. u. 1618 bi habetur, quod, si unus, permutationis causa, tradidit rem suam alteri, alter vero nolit vicissim rem suam tradere, non vindicationi rei sit locus, (quia per traditionem dominium est translatum) sed conditioni, quasi re non secuta, quae supponit dominium rei traditae esse translatum in accipientem; cum nemo rem suam possit condicere, §. sic itaque Instit. de action.

Negativam vero (nimirum in dato 1619 casu, non esse opus nova collatione) sequitur Glossa in dict. c. Universorum, V. simplicitati; Lessius L. 2. de Just. c. 34. n. 195. Azor cit. c. 29. q. 21. Parisius de Resignat. benefic. q. 14. à n. 12. & aliis ratio eorum est, quia renuntiatio beneficii non fuit absolute, & simpliciter facta: sed limitate, ac dependenter ab effectu permutationis; ergo, eo non secuto

Ccc

cuto

cuto sine culpa resignantis, idem censetur, ac si resignatio facta non esset, eaque nihil operatur defectu necessariae conditionis; confirmatur ex c. si beneficia, 20. de praebend. in 6. ibi: si beneficia, quae per sedem Apostolicam conferuntur, aut decreto interposito reservantur, interdum contingat ab iis, ad quos alias pertinet collatio eorundem, aliquibus huiusmodi collationem, seu reservationem ignorantibus, de facto conferri, & beneficia, quae illi tenebant antea, & post praedictorum adeptionem dimissa, per alios assignari; ne talis ignorantia eis (cum sint sine culpa) praedicta existat. statuimus, ut, si ipsi de collatione, seu reservatione praedicta, postea certiores effecti, sublata difficultate quacunque omnino dimiserint: beneficia sic sibi de facto collata, ad beneficia sua priora (collatione quibuscunque personis facta de ipsis, nequaquam obstante) libere revertantur. Alioquin redeundi ad ea (si difficultatibus adhibuerint in aliis dimittendis) sit ipsis penitus interdicta facultas; eundem quoque modum in dimittendo recepta. & recuperando dimissa, quoad omnes alios, qui forsitan, occasione praedicta, sua dimiserint beneficia: & dimissa per alios fuerint assignati, per omnia decernimus observandum; ubi Barbosa ad V. ad beneficia priora, notat, quod permutans beneficium possit redire ad suum, altero sibi evicto, ut per Rebuff. in tract. de pacific. possess. n. 290.

1620 Neque obstant rationes in contrarium; nam esto beneficium per resignationem, etiam ex causa permutationis, verè vacet, & alteri conferri possit, si resignatio pura sit; secus tamen est, si conditionalis, & conditio non impleta; nec in hoc quicquam operatur c. Eum, qui. 18. de praebend. in 6. hoc enim agit de poenis eorum, qui scienter, ac iniuste se intrudunt in beneficium; at talis, qui permutatione, à se quidem, sed non ab altero impleta, redit ad suum beneficium, non intrudit se ad illud iniuste, sed redit ad suum jus, cui solum renuntiavit sub conditione tacita, quae non impleta, ipso facto renuntiatio resoluta est, & non extinctum in illo; haec enim est natura conditionis, quae tacite inest, ut diximus l. 4. tit. 5. etgo.

Ad 2. R. concedendo, quod tacita illa conditio, si & alter resignet suum beneficium, inest tacite renunciationi causa permutationis, & non suspendat, ut diximus l. 1. tit. 5. de condit. apposit. à n. 775. (ubi egimus de conditionibus tacitis, ac specialibus; de quibus universaliter diximus, quod earum naturalis sit, ut ipsis subsistentibus subsistat dispositio, vel contractus; & deficiat, ipsis deficientibus) hoc tamen intelligendum est, si talis conditio non exprimitur alio modo, quam inest; cum ergo casus ponat, quod alter non resignet, consequenter tacita conditio deficiat, pariter deficiet, consequenter nulla erit, renuntiatio causa permutationis, sic autem impedit renunciationis effectum; nam non entis, sicut non sunt qualitates, sic non sunt effectus; unde nullum jus translatum est in eum, qui non resignat, ex tali permutatione; aliud est, hanc conditionem: sic etiam alter resignet, tacite in esse renunciationi causa permutationis; aliud, si etiam alter resignaverit; quidcunque dicatur, conditio ista, quod etiam alter resignet, vel resignabit, in quantum tacite inest (consequenter non suspendit) non inest tacite, nisi quod alterutrum de praesenti verum sit, & hoc modo, si subsistit veritas, subsistit renuntiatio; secus, si non.

Ad confirm. R. L. 1. §. fin. sic habere: igitur ex altera parte, traditione facta, si alter rem nolit tradere, non in hoc agemus, ut interest nostra, illam rem accepisse, de qua convenit; sed ut res contra nobis reddatur, conditioni locus est, quasi re non secuta; ubi nota, in hoc textu agi de permutatione impleta ex parte unius, non alterius. 2. implenti non concedi vindicationem, sed conditionem, ut scilicet etiam alter ex parte sua impleat. 3. non negari vindicationem beneficii, quod implens tradidit, propterea, quod ejus dominium in alterum transtulerit; sed, beneficii, quod alter vicissim tradere debuit; non igitur conceditur conditio beneficii per implentem traditi (quod non bene supponit argumentum) sed beneficii per alterum, qui non implevit, tradendi; quo fit, quod implens conditione utatur, non res sua, sed

sed solum sibi debita supposita traditione sua.

1623 Responderi potest 2. N. in dict. L. 1. §. fin. (de qua n. 1618.) dici, quod, si unus, permutationis causa, tradidit rem suam alteri, alter vero nolit rem suam tradere, non sit locus vindicationi, quia per traditionem dominium est translatum; nam de hac causali nec verbum est in ea lege, cujus formalia verba retulimus n. priori: ex pluribus enim capitibus in hoc casu negari potuit vindicatio rei tradita; pro cujus explicatione not. 1. quod *conditio* (ut tradit Justinianus in §. *Appellamus*. Instit. de actionib.) significet omnem actionem in personam, & hæc significatio ex eo provenit, quod olim, qui in personam agebant, adversario denunciabant, ut certo die iudicio adesset. Coeterum per L. *actionem*. 35. ff. de obligat. & act. *condictio* semper est dicta actio in personam, cum eo discrimine, quod olim ea observabatur solennitas, ut certis verborum formulis, qui personaliter erat obligatus, soleret admoneri, denunciato die, quo aut solvendum, aut in iudicio sistendum illi esset; hodie vero non adhibetur hæc turiosa solennitas; rem tamen ipsam imitari debemus juxta Cujacium l. 5. observ. 31.

1624 Not. 2. quod, quamvis apud Cajum in L. *si pignore*, §. *Cum furti*, ff. de furtis, in hoc conveniat vindicatio, & *condictio*, quod utraq; tendat immediate, vel mediate ad rei recuperationem; tamen in hoc discrepet, quod *omnis condictio* est actio immediate in personam; & *omnis vindicatio* est immediate actio in rem L. 25. ff. de oblig. & act. §. *appellamus*. Instit. de act. itaque non ex tantum actiones, quibus *rem nostram esse*, sed & quibus pignori *obligatam nobis esse* intendimus, vindicationes appellantur; quibus positis: dicendum in ea lege parti, quæ, quantum erat ex parte sua per traditionem rei, contractum implevit, non ideo negari actionem in rem, seu vindicationem rei tradita, quia jam pure erat sub dominio alterius (cum traditio fuerit solum sub conditione, quæ purificata non est) sed ideo, quod, ubi obligatio est ex contractu super aliqua re vicissim tradenda, lex vult

Tom. III.

intentari actionem in personam, seu conditionem ob causam dati, cum & hæc mediate tendat ad rei datæ reparationem; immediate autem in personam ad rei permutatæ reciprocam traditionem; non igitur is, qui contractum ex sua parte implevit, exutus est dominio rei tradita, nisi facta reciproca traditione, quæ in dato casu deficit.

1625 Tertia conditio est, quod, postquam ambo sua beneficia, causa permutationis, resignarunt in manu legitimi superioris, & resignatio admissa est, cuique fiat collatio illius beneficii, quod alter causa permutationis cedit, sic tamen, ut non alteri, quam permutanti ea fiat; nam sub hoc vel modo, vel conditione renunciatio, causa permutationis, facta ponitur & habetur in Clement. unic. h. t. ubi Clemens V. *ne concessione juris utentibus*, inquit, *praesertim circa spiritualia illudatur, si quæ beneficia ex causa permutationis ab aliquibus resignata, aliis, quam ipsi permutare volentibus conferantur, nullius hoc esse volumus firmitatis.*

1626 Circa istam Clementinam not. 1. ex Covar. l. 1. variat. c. 5. quod ante definitionem in textu hujus Clementinae, jure veteri compertum fuerit, Prælatum, apud quem est facta renunciatio ex causa permutationis, ex summo juris rigore, seclusa aequitate, ita potuisse libere conferre beneficium Ecclesiasticum, cui renunciatum fuerat, sicuti si ex simplici renunciatione vacaret; nunc autem eam facultatem per dispositionem hujus Clementinae sublatam esse, ut collatio beneficiis (causa permutationis resignatis) facta, aliis, quam ipsi permutare volentibus, non teneat.

1627 Not. 2. Episcopum posse beneficii renunciationem acceptare, quamvis beneficii resignati collatio pertineat ad alium, v. g. ad Pontificem, ut notat Glossa in dict. Clement. V. *Conferantur*, & Sanchez de matr. l. 8. D. 22. n. 2. quod verum est, licet sint reservata, nam reservatio non cadit in *admissionem renunciationis*; sed in *provisionem* factam ab alio, quam eo, cui reservatum est beneficium, sic Flaminius de Resign. l. 7. q. 14. n. 6. quare non videtur posse admitti, quod beneficia permutationis causa resignata, *verè vacent* (nisi uterque re-

Ccc 2

signa-

signaverit resignatione per legitimum superiorem admiffa) eo, quod titulus, & possessio per talem resignationem sint abdicata, sicut per simplicem renunciationem, ut vult Pirhing h. t. n. 18. id deducens ex c. unico. h. t. in 6. nam hoc non dicitur in hoc c. prout clare constat ex ejus verbis, ibi: *licet in tua Diœcesi aliqui auctoritate Apostolica beneficia proxime vocatura expectent: illos tamen, qui, secundum formam juris, sua beneficia in eadem Diœcesi, ad tuam collationem spectantia, permutare volentes, liberè, ac sine fraude in manibus tuis ipsa resignant, nolumus occasione præmissa* (æquitatem præferentes in hac parte rigori) *circa faciendam permutationem beneficiorum hujusmodi (quæ alias minime resignassent) ullatenus impediri; nam in hoc textu aliud non habetur, quam quod non obstantibus expectativis beneficiorum permutatio fieri possit.*

1628 Quarta conditio est ad licitam beneficiorum permutationem, quod fiat *interveniente auctoritate Episcopi*, seu legitimi superioris Ecclesiastici; ratio sumitur ex c. *quæstum*, s. h. t. ubi cuicumque quærenti, an commutationes fieri valeant præbendarum? cum commutatio dignitatum in Turonensi fuerit Concilio interdicta; sunt enim quidam, qui præbendæ suæ cedunt; & juri renuntiant, ut majorem præbendam obtineant, vel ex hoc certam summam pecuniæ consequantur, quod quidem est honestati contrarium, & simoniacam procul dubio continet pravitatem: Urbanus III. *generaliter*, inquit, *teneas, quod commutationes præbendarum de jure fieri non possint*, præsertim pacto præmissa, quæ circa spiritualia, vel annexa spiritualibus labem semper continet simoniæ; *Si autem Episcopus causam inspexerit necessariam, licite poterit de uno loco ad alium transferre personas, ut, quæ in uno loco minus utiles sunt, alibi se valeant utilius exercere.*

1629 Deinde in c. *Cum olim*, eod. dicitur, quod *beneficia perdant, qui ea propria commutant auctoritate*; ex his juribus deducitur communiter hæc regula: quod *permutatio præbendæ, seu beneficii, facta irrequisito proprio Prælato, nul-*

la sit, imo, qui permutavit propria auctoritate, privetur beneficio ita permutato. Probant eam textus in c. *Majoribus*, 8. de præbend. c. *unic.* h. t. in 6. *Clement. unic.* h. t. nam olim, juxta antiquos canones, non reperitur, licuisse beneficiariis, beneficium Ecclesiasticum habentibus, propriam Ecclesiam deferere, ad aliamque se transferre; aut Ecclesiæ, cui mancipati fuerint per ordinationem, renuntiare irrequisito proprio Episcopo: unde juri contentaneum est, ut privata auctoritate non possint Beneficarii proprias Ecclesias deferre, & alias acquirere.

Secundo, quia talis permutatio fieri non potest sine reciproca renunciatione, quæ inconfulto proprio Episcopo fieri nequit ex rationibus congestis in c. *admonet*, de renunc. igitur per consequens non poterit fieri permutatio; accedit etiam, quod, cum beneficium non possit absque institutione canonica obtineri (c. 1. cum vulgatis de reg. jur. in 6.) & partes non possint sibi invicem institutionem facere, sequitur necessario, permutationem ab ipsis factam propria auctoritate, nullius esse momenti; tandem facit, quod permutatio rei alienæ, nulla est, L. 1. §. ult. ff. de rerum permut. at beneficiarii non sunt domini beneficiorum, sed tantum usufructuarii, seu oeconomii, c. *Cæterum*, de donat. igitur non possunt propria auctoritate ipsa beneficia permutare.

Ex his deducitur, auctoritate Episcopi permutationes beneficiorum fieri posse; & appellatione *Episcopi*, in hac materia, comprehendi quemlibet, qui habet auctoritatem, seu jurisdictionem *quasi Episcopalem*, consequenter & hunc resignationes beneficiorum, & permutationes admittere posse, ut tradit Suarez l. 4. de simon. c. 32. n. 14. Gibalinus de simon. tr. 4. q. 14. confert. 8. nam quotiescunque aliquid competit *Episcopo*, ratione *jurisdictionis*, non vero *ordinis*, id peragi potest ab aliis, qui eandem jurisdictionem exercent; nec interest, quod *institutio* beneficiorum ad aliquem spectet, veluti Archidiaconum, vel alium similem; nam adhuc permutatio faciendæ est coram ipso Episcopo, non

non vero coram eo, ad quem institutio spectat: ratio est, quia auctoritas Episcopi non desideratur, ut *institutionem* in ipsis beneficiis faciat; sed, ut agnoscat, an iusta causa subsit in ipsa permutatione? & an simoniae labes interveniat? quare alius, quam Episcopus, seu qui jurisdictionem quasi Episcopalem exercet, non potest auctoritatem simili permutationi praestare, ut defendit Gibalinus dict. consecratio. 7. n. 6.

1632 Dices: beneficia Ecclesiastica, tam praebendae, quam dignitates, permutari jure possunt, c. *Cum venerabilis*. 6. de except. c. *Inter*. 18. de praebend. ergo non recte in praesenti talis permutatio improbat. Deinde res spiritualis cum spirituali permutari potest c. *super eo*, de transact. c. *sim. l.* ubi dicemus h. t. ergo, cum beneficium permutatur cum beneficio, quia res spiritualis datur pro spirituali, non estratio curimprobetur talis permutatio; 3. labes simoniae non committitur, nisi pro re spirituali detur temporalis. c. *qui studet*. 1. q. 1. & c. *Salvator* 1. q. 3. Sed in permutatione beneficiorum, quamvis adsit pactum, nihil temporale intercedit: ergo non est ratio, quare improbetur.

32. Ad 1. & 2. non tantum spirituale cum spirituali, sed etiam beneficium cum beneficio permutari posse, sed cum assensu legitimi superioris, ut constat a n. 1628. non autem secus; nec aliud velle jura in object. cit.

Ad 3. 32. Non tantum ipsum actum simoniacum, sed ipsum quoque periculum ejus, interdicti; in permutationibus autem, quae fiunt non auctoritate Episcopi, sed privatorum pacto praevio, communiter periculum est actus simoniaci (nimirum cedendi beneficium intuitu lucri temporalis; & ideo, ut constet, quod tale periculum non interveniat, merito exigitur Episcopalis auctoritatis interventio, cujus est causae permutationum cognoscere, & approbare, vel reprobare) ergo.

1633 Praeter dicta not. 1. permutationem beneficiorum posse dupliciter intelligi 1. si fiat solum permutatio *personarum*, puta, si Episcopus Parochum v. g. Lincen-

sem transferat ad parochiam Passaviensem, & Passaviensem ad Lincensem. 2. Si fiat permutatio *rerum*, ipsorum nimirum beneficiorum, seu juris spiritualis cum spirituali, & annexorum. De sola permutatione personarum hic non agimus; cum potius sit translatio, de qua egimus l. 1. tit. 7. De ipsorum igitur beneficiorum permutatione hoc titulo tractatur, & de hac dicitur, fieri non posse propria permutantium auctoritate, quando beneficium habent solum in titulum; quia sic quilibet eorum reciperet novum beneficium sine canonica institutione, contra reg. 1. de regul. jur. in 6.

Not. 2. nec titulos praebendarum, nec 1634 ipsas praebendas, sine consensu Episcopi, posse permutari; non praebendas, seu jus percipiendi redditus temporales; nam retento titulo, in quo fundatur praebenda, hoc ipso etiam retinetur praebenda; sed tituli sine consensu Episcopi a Beneficiatis permutari non possunt sua privatorum auctoritate; nemo enim titulum beneficii obtinere potest sine Canonica institutione, quam privatorum auctoritas praestare non valet; ergo.

Not. 3. permutantibus beneficia, solum 1635 sua privatorum auctoritate, atque adeo sine consensu superioris legitimi, constitutam esse poenam amissionis beneficii, ut habetur in c. *Cum olim*. 7. h. t. Nam postquam S. & B. Archidiaconatum, & Praeposituram inter se commutassent, idque praedictus S. ab initio fuisset confessus, B. illud prorsus inficiante, & asserente, se, post Praeposituram ab S. assignatam, Archidiaconatum fuisse affectum; Pontifex, cui constabat, quod ipse quoque B. suum permutationi praestiterit consensum; & illum, Praeposituram; & hunc, Archidiaconatum, per sententiam definitivam spoliavit.

Not. 4. per illa verba: (Magister 1636 *suam publice fatereetur errorem*) significari causam poenae, a Pontifice in dictos permutantes decretam; error enim fuit in eo, quod isti propria auctoritate non solum tractarunt de permutatione beneficii; sed etiam absque auctoritate Superioris illam voluerunt complere, sic-

sicut solet fieri in permutatione rerum profanarum; quia igitur de utroque ingressit in beneficio alterius contra c. *fin.* de Instit. c. *qualiter.* de Elect. & c. *per vestras*, de jure Patron: utrumque Pontifex judicavit privandum; etsi vero Patnormitanus putet n. 4. tam gravem ignorantiam vix cadere in aliquem, fuisse tamen in hoc ab istis erratum, factis apparet ex textu: neque novum est ex ambitione, aut temeritate in talibus errare.

1637 Not. 5. in quæstione, an amissio beneficiorum in dato casu incurratur ipso jure? an solum post Judicis sententiam? primam partem affirmari à Suarez l. 4. de simon. c. 57. n. 41. Garcia de benefic. p. 11. c. 4. n. 59. propter Extravag. 2. de simon. inter communes. Contrarium autem à Lessio l. 2. c. 35. n. 100. & Layman l. 4. summa, tr. 10. c. ult. §. 5. q. 4. & hoc videtur deduci ex dict. c. *cum olim.* ibi: *hunc Propositura, & illum Archidiaconatu curavimus spoliari;* in Extravagante autem citata solum dicitur, talem permutationem omnino viribus carere, sic ut nullum jus in ejusmodi beneficiis acquiratur.

1638 Not. 6. permutationem beneficiorum, ut sit legitima, exigere, quod fiat *ex justa causa, per Episcopum cognita, & probata,* quæ relate ad Ecclesiam est necessitas, vel utilitas saltem indirecte; cum sufficiat, esto causa tendat directè in commodum Beneficiati, ut si tali loco illi noxia sit aëris intemperies, vel Parochianorum aversio &c. sic Azor p. 2. l. 7. c. 30. q. 4. & alii; intervenire tamen etiam debet consensus requisitus eorum, ad quos pertinet jus eligendi, conferendi, vel presentandi ad tale beneficium, ut notat Glossa in c. *unicum,* h. t. in 6. V. *Collationem;* ne scilicet præjudicetur juri aliorum, quorum interest; secus enim, ad eorum instantiam, saltem rescindi poterit; dixi *requisitus;* nam, si sine justa causa consensum recusarent, Episcopo judicante, permutationem juste, ac rationabiliter peti, etiam non obtento eorum consensu permutationem admittere posset; jus enim eorum non extendit se ad actum non rationabilem; sic Azor cit.

ARTICULUS IV.

An qualibet beneficia permutari possint?

Cum ex dictis constet, quod requiratur ad hoc, ut Clericus beneficium, quod obtinet, permutare possit, ipsum in eo habere jus in re; sequitur illum, qui hoc jure destitutus est, non posse beneficium permutare. Cæterum jura, quæ, cum permutationem beneficiorum cum debitis conditionibus, de quibus dictum est, concedunt, non distinguunt inter beneficia validè, ac licitè permutabilia, sed indefinite loquuntur, ut notat Suarez l. 4. de simonia, c. 34. à n. 1. & alii: Prima dubitatio esse potest, an *unum* beneficium pro pluribus permutari possit? 2. an etiam *inaequalia*? 3. an beneficia, quorum quis possessionem nondum obtinuit? 4. an beneficia *manualia*? 5. an *commendata*? 6. an *pensio* pro pensione? 7. an pensio cum beneficio? 8. an beneficia *unita* alicui Ecclesie, vel monasterio? 9. an beneficia *reservata* Papæ? 10. an *litigiosa*? 11. an beneficium cum alio jure spirituali? 12. an beneficiorum permutatio fieri possit non obstantibus gratis expectativis?

Ad 1. R. quod sic, si ea sint compatible; nam pluralitas beneficiorum, si scilicet in eodem subjecto se compariantur, vel in eorum concursu in eandem personam ordinarius dispensare possit, non vitiat ullo jure permutationem; secus dicendum est, si habens plura id obtineret sola dispensatione Papæ; jus enim, quod Titius accepit ex *Papali dispensatione*, suo ipse jure transferre non potest in alium, etiam cum consensu Ordinarii, quia concessum est *personæ.*

Ad 2. R. Quod sic, sive inæqualitas fit in eo, quod unum sit *simplex*, alterum *qualificatum*; sive, quod unum sit pinguius altero; nam permutatio fit solum in titulo, cui contingens est, quod diversa sint in qualitatibus, vel aliis accessoriis. Sed hoc accipiendum est juxta dicenda hic à n. 1648.

Ad